

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย (research methodology) ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัย กำหนดใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยมุ่งศึกษาถึง "คุณลักษณะ" ของสิ่งต่าง ๆ และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ นำมาเทียบเคียงกับหลักแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายถึงคุณลักษณะ เนื้อหา และสาระของ รายการข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ เพื่อเข้าใจถึง "ผล" ที่เกิดขึ้นได้อย่างกระจ่างชัด

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาการให้บริการข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อโทรทัศน์ มี 3 ประเภทด้วยกันคือ รายการข่าวสารการเกษตรที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล และแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารอื่น ๆ ซึ่งรายละเอียดของข้อมูลแต่ละแหล่ง มีดังต่อไปนี้

1. รายการข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์

เนื่องจากมีรายการข่าวสารที่ให้สาระความรู้เกี่ยวกับการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์มีเพียง 2 รายการ ซึ่งเป็นรายการที่มีคุณสมบัติดังนี้คือ เป็นรายการข่าวสารที่ให้สาระความรู้เกี่ยวกับการเกษตร โดยออกอากาศทุกวันอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ ในช่วงระหว่างเวลา 19.00 น. - 21.00 น. ซึ่งในช่วงเวลารายการข่าวประจำวันของสถานีโทรทัศน์ที่แพร่ภาพออกอากาศจากส่วนกลางในช่วงเวลาดังกล่าวนับเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุด (prime time) โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ

บันทึกเทปโทรทัศน์ (video tape) ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2534 จนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2534 รวมระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 1 เดือนเต็ม

จากการศึกษาปรากฏว่ามีรายการข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ และมีลักษณะดังกล่าวข้างต้นนี้เพียง 2 รายการ ดังนี้

- 1.1 รายการ "ข่าวเกษตรกร" ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 แพร่ภาพออกอากาศระหว่างเวลา 19.10 น. - 19.20 น. ความยาวรายการครึ่งละประมาณ 10 นาที นำเสนอครึ่งละ 3 - 4 เรื่อง แล้วแต่ความยาวของแต่ละเรื่องในแต่ละตอนที่นำเสนอ
- 1.2 รายการ "ข่าวเกษตรดินดำน้ำชุ่ม" ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 แพร่ภาพออกอากาศระหว่างเวลา 20.20 น. - 20.23 น. ความยาวรายการครึ่งละประมาณ 3 นาที นำเสนอครึ่งละ 1 เรื่อง

2. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการในการผลิตรายการข่าวสารการเกษตรของสถานีโทรทัศน์ และปัจจัยต่าง ๆ ในการกำหนดเนื้อหา โครงสร้าง และรูปแบบรายการข่าวสารการเกษตร ตลอดจนลักษณะกลุ่มเป้าหมายรายการและผลที่มุ่งหวังจากการให้บริการข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อโทรทัศน์ จึงจำเป็นต้องสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตรายการข่าวสารการเกษตรทางสื่อโทรทัศน์ บุคคลเหล่านี้จัดเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) ในการทำวิจัย มีดังต่อไปนี้

- 2.1 นายเดชา พงษ์สวัสดิ์ หัวหน้าฝ่ายรายการข่าวเกษตรกร ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มีหน้าที่ควบคุมดูแลให้รายการข่าวเกษตรกรดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
- 2.2 นางจุฬารัตน์ เสรีเชษฐพงศ์ ผู้ควบคุมการผลิตรายการข่าวเกษตรดินดำน้ำชุ่ม บริษัท แปซิฟิคอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด ซึ่งเป็น

บริษัทที่ผลิตรายการข้าวให้กับสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 นางจุฬารัตน์ นอกจากทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการผลิต (producer) คอยควบคุมดูแลขั้นตอนการผลิตรายการทั้งหมดแล้ว ในบางครั้งยังทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวและผู้บรรยายบทรายการอีกด้วย

- 2.3 นางสาวสันทนา วรณกะลัด ผู้สื่อข่าวรายการข่าวเกษตรดินดำน้ำชุ่ม นอกจากการทำหน้าที่หลักเป็นผู้สื่อข่าวแล้ว บางครั้งยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายบทรายการด้วยเช่นกัน

นอกจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 3 คนแล้ว ผู้วิจัยยังได้ไปสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และนักวิชาการจากกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้เพื่อทราบความคิดเห็น และมุมมองจากนักวิชาการเผยแพร่ ที่ทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร ทั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะของเนื้อหาข่าวยุทธการข่าวสารการเกษตรที่เหมาะสมต่อการเผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ และลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ให้ข่าวหรือแหล่งข่าว (source) กับผู้ทำข่าว หมายถึงผู้สื่อข่าวหรือผู้ผลิตรายการข่าวสารการเกษตรของแต่ละสถานี โดยที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

- 2.4 นายอนันต์ ชุมสิน หัวหน้าฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ กองวิชาการ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ ของกรมส่งเสริมการเกษตร อาจารย์อนันต์ เป็นผู้ควบคุมการผลิตรายการเผยแพร่ให้ความรู้แก่เกษตรกรทางโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำรายการด้วยการบันทึกเทปโทรทัศน์ในระบบยูเมติก เพื่อใช้ในการเผยแพร่รายการทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งทางกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ใช้เวลาในการออกอากาศรายการประเภทสารคดีให้การศึกษาและความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ตามนโยบายการส่งเสริมของกรมฯ ดังนั้น อาจารย์อนันต์ จึงเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ และคลุกคลีอยู่กับงานด้านการส่งเสริมการเกษตรโดยอาศัยอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ และสื่อมวลชนเป็นอย่างดี

2.5 นางสาวพรรณนีย์ วิชชาชู นักวิชาการเผยแพร่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร นางสาวพรรณนีย์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำวิจัยหัวข้อ "การศึกษากำหนดเรื่องพิจารณาข่าวการเกษตร ของสถานีโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์" ปัจจุบันเป็นนักวิชาการเผยแพร่ ทำหน้าที่เป็นนักประชาสัมพันธ์ เป็นผู้สื่อข่าวและเป็นแหล่งข่าว หรือแหล่งข้อมูลให้กับผู้สื่อข่าว เกี่ยวกับข่าวด้านการเกษตร ให้กับสื่อมวลชนทุกแขนงที่ต้องการข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบการทำข่าว นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตรายการข่าวต่าง ๆ ของกรม ทั้งที่เป็นกิจกรรมของผู้บริหาร หรือของกรมฯ เอง โดยเขียนข่าว จัดส่งข่าว หรือติดต่อสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อมาทำข่าวของกรมฯ ดังนั้น นางสาวพรรณนีย์ จึงเป็นอีกผู้หนึ่งที่จะให้ทัศนะ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะที่เหมาะสมของรายการข่าวสารการเกษตร ที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์และสามารถบอกถึงลักษณะความสัมพันธ์กับผู้ผลิตข่าวสารการเกษตรของสถานีโทรทัศน์ได้ ในฐานะที่เป็นแหล่งข่าว และเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการเผยแพร่และส่งเสริมการเกษตรอีกด้วย

3. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารอื่น ๆ เป็นเอกสารที่ใช้เป็นข้อมูลที่ทำให้ทราบถึงกระบวนการผลิต วัตถุประสงค์รายการ โครงสร้างรูปแบบรายการและเนื้อหารายการ ซึ่งประกอบด้วย

3.1 เอกสารเผยแพร่ ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการ ที่มาของรายการและโครงสร้างรูปแบบรายการ

3.2 เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องกลยุทธ์การจัดการสารนิเทศเพื่อการพัฒนา หัวข้อการบรรยาย "การกระจายสารนิเทศเพื่อการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิต" ซึ่งบรรยายโดยนางจุฬารัตน์ เสรีเชษฐพงษ์ ผู้ควบคุมการผลิตรายการข่าวเกษตรดินดำน้ำชุ่ม รายละเอียดใน

เอกสารเพื่อนำมาศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของรายการข่าวเกษตร
ดินดำน้าชุ่ม วัตถุประสงค์ วิธีการผลิตรายการ เป็นต้น

เอกสารทั้ง 2 ประเภทที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น จะเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบซ้ำ (double cheque) ในหัวข้อดังกล่าวเพิ่มเติมจากบทสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้ผลิตว่ามีความสอดคล้องกันเพียงไร

3.3 สำเนาบทรายการโทรทัศน์ (script) เป็นข้อมูลทางเอกสารอีกประเภทที่ผู้วิจัยถ่ายสำเนาบทรายการโทรทัศน์ที่ศึกษาเพื่อตรวจสอบเนื้อหาเปรียบเทียบกับรายการที่บันทึกเทปโทรทัศน์ไว้

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้สำเนาบทโทรทัศน์มาเพียงรายการเดียว คือ รายการข่าวเกษตรดินดำน้าชุ่ม เนื่องจากว่าบทโทรทัศน์รายการข่าวเกษตรกร ไม่มีการเก็บรวบรวมไว้เป็นระบบ จึงไม่สามารถจัดหาได้ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์จากเนื้อหาของรายการที่แพร่ภาพออกอากาศทางสื่อโทรทัศน์เป็นหลักใหญ่ในการวิเคราะห์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบ่งตามประเภทของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลประเภทรายการโทรทัศน์ บันทึกรายการข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ด้วยเทปโทรทัศน์ (video tape) จำนวน 2 รายการคือ รายการ "ข่าวเกษตรกร" ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และรายการ "ข่าวเกษตรดินดำน้าชุ่ม" ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 ตามวันและเวลาที่รายการออกอากาศ โดยบันทึกไว้จำนวนทั้งสิ้น 79 ตอน

2. ข้อมูลประเภทบุคคล ทำการนัดหมายกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับขั้นตอนการผลิตรายการ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

- 2.1 ขั้นตอนการผลิตรายการข่าวสารการเกษตรของสถานที่เขาธิบดีชอบอยู่นั้น มีวิธีการดำเนินงานอย่างไร
- 2.2 นโยบาย วัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมายรายการที่กำหนดไว้ในเบื้องต้นเป็นอย่างไร
- 2.3 ปัจจัยที่เข้ามากระทบต่อโครงสร้างรายการ รูปแบบ วิธีการนำเสนอ และเนื้อหารายการ เกิดจากองค์ประกอบใดบ้างที่ต้องคำนึงถึง
- 2.4 วิธีการประเมินผลรายการและผลสะท้อนกลับจากรายการ เป็นอย่างไร

สำหรับแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลที่ไม่ใช่ผู้ผลิต แต่เป็นแหล่งข่าวให้กับผู้ผลิตนั้นก็จะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเช่นกัน แต่ประเด็นที่จะศึกษาแตกต่างออกไป ดังนี้

- 2.5 ลักษณะข่าวสารการเกษตรประเภทใดที่สื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ให้ความสนใจ
- 2.6 ลักษณะความช่วยเหลือหรือการติดต่อกับผู้ผลิตรายการข่าวสารการเกษตรเกิดขึ้นในลักษณะใด
- 2.7 ลักษณะเนื้อหาข่าวสารการเกษตร อย่างไม่จึงจะเกิดประโยชน์กับกลุ่มเกษตรกร

3. ข้อมูลประเภทเอกสารอื่น ๆ ข้อมูลประเภทนี้ ประกอบด้วยเอกสารแจก เอกสารประกอบการสัมมนา และบทรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลดังกล่าวตามชนิดของข้อมูล ดังนี้

- 3.1 เอกสารเผยแพร่ เนื่องจากเป็นเอกสารของฝ่ายรายการ "ข่าวเกษตรกร" สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ที่จัดพิมพ์ไว้เพื่อเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปที่ไปสัมภาษณ์ หรือเพื่อประกอบการอ้างอิงต่าง ๆ เมื่อผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์จึงได้รับเอกสารเผยแพร่นี้มาด้วย
- 3.2 เอกสารประกอบการสัมมนา เป็นเอกสารวิชาการซึ่งจัดพิมพ์เนื่องในการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี 2534 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ซึ่งคุณจุฬารัตน์ เสรีเชษฐพงศ์ เป็นหนึ่งในวิทยากรผู้บรรยาย และได้มอบหนังสือนี้แก่ผู้วิจัยเพื่อใช้ประกอบการศึกษาถึงที่มา และวัตถุประสงค์ของการจัดรายการ "ข่าวเกษตรดินดำน้ำชุ่ม"
- 3.3 สำเนาบทรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยรวบรวมได้เฉพาะตัวบทรายการข่าวเกษตรดินดำน้ำชุ่มของสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 เท่านั้น เนื่องจากบทรายการดังกล่าว มีการเก็บเข้าในระบบคอมพิวเตอร์ จึงง่ายแก่การเรียกข้อมูลออกมาใช้ ในขณะที่การเก็บรวบรวมบทรายการโทรทัศน์ของรายการ "ข่าวเกษตรกร" ยังไม่มีการรวบรวมเข้าเป็นระบบที่ง่ายต่อการค้นหา

การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้เรียบร้อยแล้ว ก่อนจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล จึงจำเป็นต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าวตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลประเภทรายการโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเทปโทรทัศน์ไว้แล้วได้นำมาตรวจสอบควบคู่กับบทรายการที่ได้มาว่าเนื้อหาที่ออกอากาศตรงตามบทโทรทัศน์ในตอนนั้น ๆ หรือไม่ และเรื่องพร้อมคำบรรยายมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเล็กน้อยเพียงไร ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าเนื้อเรื่องรายการกับตัวบทรายการมีความสอดคล้องกันเกือบทั้งหมด จะ

มีเพียงบางส่วนเช่น บทรายการที่พิมพ์ไว้จะแตกต่างจากบทที่บรรยายเล็กน้อยซึ่งอาจมีข้อจำกัดจากเรื่องของ "เวลา" หรือ "ความผิดพลาดในการอ่าน" ของผู้บรรยาย แต่อย่างไรก็ตาม นับได้ว่าข้อมูลประเภทรายการข่าวสารการเกษตรที่ทำการศึกษานี้ มีความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก

2. ข้อมูลประเภทบุคคล ผู้วิจัยจะเทียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ควบคู่กับข้อมูลทางเอกสารที่ได้มา เพื่อตรวจสอบถึงลักษณะข้อมูลให้สัมพันธ์กับข้อมูลที่ตีพิมพ์เผยแพร่ทางเอกสารว่า ในเรื่องหรือประเด็นเดียวกันนั้น มีคำตอบที่สอดคล้องกันมากน้อยเพียงไร ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้มา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาการให้บริการข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อโทรทัศน์ ได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวม 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทรายการข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ร่วมกับข้อมูลประเภทบุคคลและเอกสารอื่น ๆ เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 กระบวนการผลิตรายการข่าวสารการเกษตร ที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์การวิเคราะห์ในประเด็นนี้ จะเห็นได้ชัดเจนจากการวิเคราะห์จากบทสัมภาษณ์ และเอกสารที่เผยแพร่
- 1.2 อำนาจในการตัดสินใจเลือกประเด็นข่าวสารการเกษตร และกำหนดเนื้อหารายการ โดยวิเคราะห์จากบทสัมภาษณ์ถึงวิธีการดำเนินการผลิต และบทบาทหน้าที่ของผู้ผลิตรายการ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับผู้กรองสาร (gate keeper) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

- 1.3 วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหา รูปแบบ และวิธีการนำเสนอรายการ โดยศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อข้อกำหนดโครงสร้าง เนื้อหา รูปแบบ และวิธีการนำเสนอรายการ วิเคราะห์จากทศสัมภาคณ์ และวิเคราะห์จากเนื้อหารายการที่ออกอากาศจริงทางสื่อโทรทัศน์ และบทรายการ จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดโครงสร้าง ดังกล่าวได้อย่างเด่นชัด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทรายการข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ที่ปรากฏออกมาจริง เพื่อให้ทราบและเข้าใจประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 การแบ่งประเภทกลุ่มเป้าหมายรายการข่าวสารการเกษตร ที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสารของ ชาลส์ ไรท์ และทฤษฎีการจัดประเภททางสังคมของ Melvin L. De Fleur มาผสมผสานกับแนวคิดในการแบ่งกลุ่มตามรสนิยมเดียวกันของ Lewis (1980) และ Gans เป็นกรอบในการแบ่งแยกประเภทกลุ่มผู้รับสารของรายการข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์
- 2.2 การแบ่งประเภทเนื้อหารายการข่าวสารการเกษตร ที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ ได้ทำการวิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจถึงประเภทของรายการข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ โดยอาศัยหลักพื้นฐานของการส่งเสริมการเกษตรของ ดิเรก ฤกษ์หรัย และแนวคิดของ Roger (1962) ในเรื่องกระบวนการยอมรับของเกษตรกร และผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ตามวิธีการของ Yvonna S. Lincoln และ Egon G. Guba (1985) (อ้างใน ฤกษ์ทองเลิศ, 2535 : 37) ซึ่งได้เสนอไว้ใน Naturalistic Inquiry กล่าวคือ การนำเรื่องที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันหรือมีความสัมพันธ์กันมาจัดไว้ในหมวดหมู่เดียวกัน

3. วิเคราะห์ผลการให้บริการข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อโทรทัศน์ จากการวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยจะศึกษาผลที่เกิดจากการให้บริการข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อโทรทัศน์ ว่าผลนั้นเป็นผลที่เกิดขึ้นหรือเป็นประโยชน์กับคนกลุ่มใดมากที่สุด โดยศึกษาผ่านเนื้อหารายการและใช้แนวคิดเรื่องการให้บริการเป็นกรอบในการวิจัย

หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์การให้บริการข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อโทรทัศน์นี้ หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ เรื่องแต่ละเรื่องที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์ รวมถึงประโยค ข้อความ คำในเนื้อความที่ปรากฏในเนื้อหารายการข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ด้วย

วิธีการนำเสนอข้อมูล

ผลจากการศึกษาการให้บริการข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อโทรทัศน์ ได้นำเสนอโดยเริ่มจากกระบวนการผลิตรายการข่าวสารการเกษตรของแต่ละสถานีที่ทำการศึกษาเพื่อเข้าใจถึงขั้นตอน และวิธีการในการทำงานของกลุ่มผู้ผลิตรายการ ในบทบาทหน้าที่ของผู้ทำการสื่อสารมวลชน และเพื่อทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นข้อจำกัด หรือเข้ามามีบทบาทในการกำหนดโครงสร้างรูปแบบ เนื้อหารายการ และอื่น ๆ ดังนั้น ในประเด็นถัดไปก็คือการนำเสนอการแบ่งประเภทของกลุ่มเป้าหมายรายการและประเภทรายการ ทั้งนี้ เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นถึงลักษณะที่เกิดขึ้นจากการให้บริการดังกล่าว ว่าส่งผลให้กับกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มผู้รับสารกลุ่มใดมากกว่ากัน โดยวิธีการนำเสนอ นั้น จะใช้หลักการอ้างแสดงเหตุผลตามแนวคิดของ Toulmin (1964) (อ้างใน กฤษณ์ ทองเลิศ, 2535 : 39) ซึ่งได้เสนอว่าในการอ้างเหตุผลเพื่อนำมาสู่ข้อสรุปนั้น (claim) จะต้องมีส่วนที่เป็นข้อมูล (data) และจากข้อมูลนั้น ๆ จะต้องมีส่วนแสดงเหตุผล (warrant) หรือข้อกำกับ (backing) เพื่อที่จะทำให้ข้อสรุปที่ได้มีความน่าเชื่อถือ